

1. ΘΕΜΑ

Οι προθέσεις (κατάλογος και γενικές παρατηρήσεις)

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

άνευ, αντί, από, για, δίχως, εκτός, εξαιτίας, κατά, με, μετά, μεταξύ, μέχρι, πριν, προ, σαν, σε, υπέρ, χωρίς, ως

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

A, B, Γ, Δ ΚΕΓ και 1, 2, 3 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Πτώση των ουσιαστικών: αιτιατική, γενική

Επιρρήματα

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Παράλειψη της πρόθεσης ή λανθασμένη χρήση των προθέσεων όσον αφορά τη σύνταξη αλλά και τη σημασία:

πάω φαγητό, ήρθε μετά από το μεσημέρι, βρίσκεται μεταξύ από τον καναπέ και τον τοίχο, εργάζεται σαν καθηγητής

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Συνήθως η πρόθεση εξαρτάται από ένα ρήμα, αλλά μπορεί να εξαρτάται και από ένα ουσιαστικό, ένα επίθετο, μια ολόκληρη πρόταση κ.ά. Οι προθέσεις είναι άκλιτα μέρη του λόγου που τοποθετούνται μπροστά από μια **ονοματική φράση (ΟΦ)**, για να δηλώσουν τη σχέση της με κάποια άλλη. Η φράση που αποτελείται από την πρόθεση και την ονοματική φράση ονομάζεται **προθετική φράση**. Η πρόθεση καθορίζει την πτώση της ονοματικής φράσης. Τις περισσότερες φορές η πτώση της ΟΦ είναι **αιτιατική** (ήρθε από τον Καναδά, πήγε με την άμαξα κτλ.), αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις όπου η πτώση της ΟΦ είναι **γενική** (συνήθως όταν η πρόθεση έχει λόγια προέλευση, π.χ. *κατά της τρομοκρατίας, μεταξύ του γραφείου και της εισόδου, υπέρ της ελευθερίας* κτλ.).

- Οι προθέσεις που κατεξοχήν χρησιμοποιούνται για την εισαγωγή μιας ονοματικής φράσης είναι οι *από, για, με, σε*. Αυτές εμφανίζουν πολλές χρήσεις και επιπλέον χρησιμοποιούνται και για την εισαγωγή του έμμεσου αντικειμένου του ρήματος ή του ποιητικού αιτίου.

Π.χ.: Έδωσα στη Μαρία ένα δαχτυλίδι. (έμμεσο αντικείμενο)

Το σπίτι γκρεμίστηκε *από* το σεισμό. (ποιητικό αίτιο)

- Οι δύο βασικές προθέσεις είναι: η **από** και η **σε**. Και οι δύο συντάσσονται με αιτιατική.

Π.χ.: Μπήκε *στην αυλή*. Βγήκε *από το αυτοκίνητο*.

- Οι υπόλοιπες προθέσεις που απαντώνται συχνά και συντάσσονται με αιτιατική είναι οι εξής: *αντί, για, δίχως, έως, ίσαμε, κατά, μετά, μέχρι, παρά, πριν, προς, σαν, χωρίς, ως*.

Π.χ.: Πάει *προς τον κήπο*. Θα πάει *με το Γιώργο*. Το έκανε *γι' αυτόν*.

- Οι προθέσεις που έχουν λόγια προέλευση και συντάσσονται με γενική είναι οι εξής: *άνευ, διά, εναντίον, εκτός, εξαιτίας, λόγω, μέσω, μεταξύ, προ, υπέρ*.

Π.χ.: Το τρένο πάει *μέσω Αθήνας*. Ο ασθενής είναι *εκτός κινδύνου*. Αυτό έγινε *προ ημερών*.

- Οι προθέσεις *από, για, μέχρι, ως*, καθώς και μερικές άλλες, μπορεί να συντάσσονται με επίρρημα, συνήθως τοπικό ή χρονικό.

Π.χ.: από πίσω, από νωρίς, για πάντα, για μεθαύριο, ως εδώ, ως αύριο, ίσαμε αύριο, κατά δω, μέχρι εκεί.

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Οι προθέσεις είναι από τις πιο δύσκολες γλωσσικές κατηγορίες. Για να μπορέσει ο αλλόγλωσσος μαθητής να επιλέξει τη σωστή πρόθεση, θα πρέπει να έχει εξοικειωθεί με τη χρήση της σε διάφορες περιστάσεις επικοινωνίας και, επιπλέον, θα πρέπει να γνωρίζει τις λειτουργίες της, αφού μια πρόθεση της Ελληνικής μπορεί να εκφράζει διάφορες λειτουργίες, όπως: τόπο, χρόνο, ύλη, σύγκριση κτλ.

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΓ15: Η πρόθεση *από*

ΓΓ16: Η πρόθεση *για*

ΓΓ17: Η πρόθεση *με*

ΓΓ18: Η πρόθεση *σε*

ΓΓ19: *ως-σαν*

ΑΤ45: Η πρόθεση *κατά*

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 414-415, 418-420.